

Nota verbonden partijen

Inleiding.

De gemeente werkt op veel verschillende manieren samen met anderen. Die samenwerking is een manier, een instrument, om een gemeentelijk doel te bereiken. Het participeren in samenwerkingsverbanden is vastgelegd in de in 2004 vastgestelde nota verbonden partijen (2004/19164).

Deze nu voorliggende nota is een actualisatie van de in 2004 vastgestelde nota. In deze bijgestelde nota verbonden partijen wordt kort ingegaan op het formele kader of de wettelijke grondslag van verbonden partijen (paragraaf 1), de definitie van verbonden partijen (paragraaf 2), de verschillende verschijningsvormen van verbonden partijen (paragraaf 3), de huidige situatie in de gemeente Leidschendam-Voorburg (paragraaf 4), de rolverdeling tussen college en raad bij verbonden partijen (paragraaf 5) en het kader voor verbonden partijen (paragraaf 6). Tot slot staat in paragraaf 7 een overzicht van alle verbonden partijen van de gemeente Leidschendam-Voorburg.

Per verbonden partij schenken wij aandacht aan: het type of de juridische vorm, de deelnemende gemeenten, het doel en de activiteiten, het openbaar belang, het bestuurlijk belang, het financieel belang, het financieel resultaat, het eigen vermogen en de solvabiliteit. Tevens zijn de specifieke procedures omtrent de vaststelling van begrotingen en jaarrekeningen van de gemeenschappelijke regelingen, dat wil zeggen de publiekrechtelijke verbonden partijen, opgenomen.

1. Formeel kader of wettelijke grondslag van verbonden partijen.

De betrokkenheid van gemeenten in samenwerkingsverbanden is deels vastgelegd in de Gemeentewet, het Besluit begroting en verantwoording, de Wet op de gemeenschappelijke regelingen en de Financiële beheersverordening Leidschendam-Voorburg 2003.

Gemeentewet.

Artikel 160, lid 2.

“Het college besluit slechts tot de oprichting van en de deelneming in stichtingen, maatschappen, vennootschappen, verenigingen, coöperaties en onderlinge waarborgmaatschappijen, indien dat in het bijzonder aangewezen moet worden geacht voor de behartiging van het daarmee te dienen openbaar belang. Het besluit wordt niet genomen dan nadat de raad een ontwerp-besluit is toegezonden en in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen”.

Besluit begroting en verantwoording (BBV).

De Gemeentewet schrijft voor dat iedere gemeente jaarlijks begrotings- en verantwoordingsstukken moet opstellen. Het Besluit begroting en verantwoording (BBV) bevat de regelgeving daarvoor.

Artikel 15, geeft aan dat de paragraaf verbonden partijen ten minste moet bevatten:

- a. de visie op verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting;
- b. de beleidsvoornemens over verbonden partijen.

Artikel 69 van het BBV schrijft voor dat in de lijst van verbonden partijen tenminste de volgende informatie wordt verstrekt over verbonden partijen:

- a. de naam en de vestigingsplaats;

- b. het openbaar belang dat op deze wijze behartigd wordt;
- c. de veranderingen die zich hebben voorgedaan gedurende het begrotingsjaar in het belang dat de gemeente onderscheidenlijk provincie in de verbonden partij heeft;
- d. het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en aan het einde van het begrotingsjaar;
- e. het resultaat van de verbonden partij.

In de nota van toelichting op de BBV artikel 69 staat dat aan de productenrealisatie een lijst van verbonden partijen wordt gevoegd. In de paragraaf verbonden partijen wordt aan de informatiebehoefte van gedeputeerde staten respectievelijk het college tegemoet gekomen. In de toelichting bij de productenrealisatie staat dat een volledig overzicht van verbonden partijen nodig is.

Wet op de gemeenschappelijke regelingen.

Een belangrijk juridisch kader voor samenwerking vormt de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr). De Wgr is in essentie het wettelijk kader voor de -vrijwillige- samenwerking tussen gemeenten voor de uitvoering van lokale taken. Artikel 1 van de Wgr bepaalt:

1. De raden, de colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters van twee of meer gemeenten kunnen afzonderlijk of te zamen, ieder voor zover zij voor de eigen gemeente bevoegd zijn, een gemeenschappelijke regeling treffen ter behartiging van een of meer bepaalde belangen van die gemeenten;
2. De colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters gaan niet over tot het treffen van een regeling dan na verkregen toestemming van de gemeenteraden. De toestemming kan slechts worden onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang;
3. Onder het treffen van een regeling wordt in dit artikel mede verstaan het wijzigen van, het toetreden tot en het uittreden uit een regeling.

Financiële beheersverordening Leidschendam-Voorburg 2003.

Artikel 21 van de Financiële beheersverordening Leidschendam-Voorburg 2003 bepaalt dat het college tenminste eenmaal in de 4 jaar een nota verbonden partijen aan de raad aanbiedt. Deze nota moet van iedere verbonden partij de volgende informatie bevatten:

- het openbaar belang;
- het eigen vermogen;
- de solvabiliteit;
- het financieel resultaat;
- het financieel belang;
- de zeggenschap van de gemeente.

Daarnaast bestaat er per verbonden partij een document, dat kan zijn een gemeenschappelijke regeling, een oprichtingsakte, of een contract, waarin meer specifieke zaken voor die verbonden partij zijn vastgelegd.

2. De definitie van verbonden partijen.

Verbonden partijen zijn die rechtspersonen of samenwerkingsverbanden waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Het Besluit begroting en verantwoording (BBV) geeft als definitie: 'een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie, waarin de provincie onderscheidenlijk de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft.

Een financieel belang is een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat de gemeente niet kan verhalen als de verbonden partij failliet gaat of als de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt en de gemeente is aansprakelijk voor het bedrag.

Bestuurlijk belang is zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij uit hoofde van stemrecht.

Deze definitie houdt in dat participaties in NV's, BV's, VOF's, PPS constructies, aandelen in vennootschappen en gemeenschappelijke regelingen, verbonden partijen zijn.

Stichtingen en verenigingen kunnen onder verbonden partijen vallen, indien de gemeente een zetel in het bestuur heeft én financiële risico's loopt.

3. De verschillende verschijningsvormen van verbonden partijen.

Verbonden partijen kennen verschillende juridische verschijningsvormen. Het belangrijkste onderscheid is dat tussen publiekrechtelijke en privaatrechtelijke verbonden partijen.

3a. Publiekrechtelijke verbonden partijen of gemeenschappelijke regelingen.

Bij publiekrechtelijke verbonden partijen gaat het met name om gemeenschappelijke regelingen. Bij een gemeenschappelijke regeling gaan twee of meer gemeenten op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) een samenwerkingsverband aan ter behartiging van bepaalde belangen van die gemeenten. De Wgr is in essentie het wettelijk kader voor deze samenwerking tussen gemeenten.

Bij gemeenschappelijke regelingen gaat het meestal om primaire gemeentelijke taken met een uitvoerend karakter. Zij vormen een verlengd lokaal bestuur waarbij de vrijwilligheid van de samenwerking voorop staat.

In 2005 heeft de Eerste Kamer ingestemd met de Wijzigingswet Wgr-plus. Deze wet heeft de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) en enkele andere wetten gewijzigd waardoor er een structurele regeling is voor het regionale bestuur rond de grote steden binnen de bestuurlijke hoofdstructuur. De Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) heeft een extra hoofdstuk gekregen over een bijzondere vorm van intergemeenschappelijke samenwerking rond steden. Het regelt de totstandkoming van zogeheten plusregio's, waarbinnen verplichtend wordt samengewerkt met het oog op de aanpak van de complexe beleidsopgaven op het gebied van wonen, verkeer en vervoer, werken en stedelijk groen, die zich in en rond de steden voordoen.

Als gemeenten kiezen om krachtens de Wgr samen te werken dan kunnen zij uit vier varianten kiezen, waarvan er drie staan in artikel 8 van de Wgr. De vierde variant wordt niet expliciet genoemd in de Wgr, maar kan wel worden afgeleid uit de Wgr (artikel 1, eerste lid). Van deze vier vormen gebruiken gemeenten meestal de instelling van een openbaar lichaam.

Nadere toelichting van de vier varianten:

Openbaar lichaam.

Een gemeenschappelijke regeling met een openbaar lichaam is de 'zwaarste' vorm van een gemeenschappelijke regeling. Het openbaar lichaam heeft de status van rechtspersoon. Het bestuur van zo'n gemeenschappelijke regeling kan zelfstandig deelnemen aan het rechtsverkeer en bijvoorbeeld overeenkomsten sluiten en personeel in dienst nemen. Gemeenten kunnen vrijwel al hun taken en bevoegdheden overdragen aan een gemeenschappelijke regeling met een openbaar lichaam.

De wijze van invloed door de gemeenteraad op de gemeenschappelijke regeling met een openbaar lichaam is als volgt. De gemeenteraad kan een zienswijze op de begroting van de gemeenschappelijke regeling indienen. Deze procedure wordt verderop in de nota geschetst.

Gemeenschappelijke orgaan.

Een gemeenschappelijke regeling met een gemeenschappelijk orgaan is een lichtere vorm van een gemeenschappelijke regeling. Zo heeft een gemeenschappelijk orgaan geen rechtspersoonlijkheid, waardoor het geen personeel in dienst kan hebben. Een gemeenschappelijk orgaan is vooral geschikt als overlegorgaan tussen gemeenten. Deze vorm van een gemeenschappelijke regeling kan worden gebruikt als gemeenten het beleid op het terrein van de sociale zekerheid op elkaar willen afstemmen.

De gemeente kent wel overlegvormen met andere gemeenten, maar niet al die overlegorganen vallen onder de definitie van verbonden partijen. De raad kan bij dit soort organen aan het college kaders meegeven voor het overleg.

Centrumgemeente-constructie.

Bij een gemeenschappelijke regeling met een centrumgemeente-constructie dragen gemeenten taken en bevoegdheden over aan een andere gemeente (de centrumgemeente). De centrumgemeente-constructie is een juridische vorm om uitbesteding van taken en bevoegdheden te regelen en is wat dat betreft vergelijkbaar met een samenwerkingsovereenkomst.

Bij een gemeenschappelijke regeling met een centrumgemeenteconstructie wordt de uitoefening van bepaalde bevoegdheden opgedragen aan een bestuursorgaan of ambtenaar van een van de deelnemende gemeenten (de centrumgemeente). Voor de goede orde: met de term 'centrumgemeente' wordt in de Wgr de gemeente bedoeld waaraan de taken en bevoegdheden worden opgedragen.

Taken worden in deze regeling ondergebracht in een reeds bestaande gemeentelijke organisatie. Het bevoegde gezag van die gemeente (raad, college, burgemeester) is ook voor de gemeenschappelijke regeling het bevoegde gezag.

Gemeenschappelijke regeling zonder meer.

De gemeenschappelijke regeling zonder meer wordt niet expliciet in de Wgr genoemd, maar bestaat wel als zodanig. Het is een lichte samenwerkings-overeenkomst die wordt aangegaan op grond van artikel 1 van de Wgr, waarbij geen bestuursorgaan in het leven wordt geroepen of bevoegdheden worden overgedragen. Er worden in de Wgr geen eisen gesteld ten aanzien van de totstandkoming en inrichting van regelingen zonder meer. Een regeling zonder meer is wat dat betreft te vergelijken met een convenant.

Er worden in deze constructie geen bevoegdheden overgedragen, waardoor de gemeenteraad en/of college het bevoegde gezag is.

3b. Privaatrechtelijke samenwerkingsverbanden.

Vennootschap.

De vennootschap is een samenwerkingsvorm waarin twee of meer partners een bedrijf voeren. De partners zijn de 'vennoten'. Het primaire doel is het realiseren van winst. Een vennootschap heeft een raad van bestuur, een algemene vergadering van aandeelhouders en mogelijk een raad van commissarissen.

Binnen de vennootschappen zijn verschillende typen te onderscheiden: o.a. de besloten vennootschap (BV), de naamloze vennootschap (NV) en de vennootschap onder firma (VOF).

Vertegenwoordiging van de gemeente vindt plaats door een collegelid. In het onderdeel communicatie met de raad staat aangegeven op welke wijze de raad geïnformeerd kan worden.

Stichting.

De stichting is een organisatievorm die wordt gebruikt als men een bepaald ideëel of sociaal doel wil realiseren. De eventuele winst moet worden bestemd voor dit doel. Een stichting heeft geen leden, maar heeft een bestuur voor de dagelijkse leiding.

Vertegenwoordiging van de gemeente vindt plaats door een collegelid. In het onderdeel communicatie met de raad staat aangegeven op welke wijze de raad geïnformeerd kan worden.

Vereniging.

Een vereniging is een samenwerkingsvorm tussen twee of meer personen die een doel willen bereiken. Het maken van winst mag geen doel zijn. De eventuele winst moet ten goede komen aan het gemeenschappelijk doel. De vereniging heeft een Algemene Ledenvergadering, waarbij alle leden normaal gesproken één stem hebben. De ledenvergadering noemt uit haar midden een bestuur, dat de dagelijkse leiding heeft.

Vertegenwoordiging van de gemeente vindt plaats door een collegelid. In het onderdeel communicatie met de raad staat aangegeven op welke wijze de raad geïnformeerd kan worden.

Deelneming.

Een deelneming is in algemene zin een belang van een persoon in een onderneming die door een ander wordt gedreven. In het lokale bestuur is het een vorm waarbij de gemeente deelneemt in het aandelenkapitaal van een vennootschap uit het oogpunt van een publiek belang.

Vertegenwoordiging van de gemeente vindt plaats door een collegelid. In het onderdeel communicatie met de raad staat aangegeven op welke wijze de raad geïnformeerd kan worden.

Publiek Private Samenwerkingsverband (PPS).

Bij een publiek private samenwerkingsvorm werkt de gemeente met een of meer marktpartijen samen om te profiteren van specifieke kennis van externe partijen en/of om risico's te spreiden. Overheid en

bedrijfsleven opereren niet samen als opdrachtgever-uitvoerder maar als volwaardige partners. Een veel voorkomend voorbeeld van een PPS zien we in de lokale gebiedsontwikkeling.

Vertegenwoordiging van de gemeente vindt plaats door een collegelid. In het onderdeel communicatie met de raad staat aangegeven op welke wijze de raad geïnformeerd kan worden.

4. De huidige situatie in de gemeente Leidschendam-Voorburg.

De publiekrechtelijke verbonden partijen waar de gemeente Leidschendam-Voorburg in participeert zijn de volgende:

- Dienst Sociale Werkvoorziening Rijswijk en omstreken (DSW);
- GGD Zuid-Holland West;
- Reinigingsbedrijf Avalex;
- Veiligheidsregio Haaglanden;
- Stadsgewest Haaglanden.

De privaatrechtelijke verbonden partijen waar de gemeente Leidschendam-Voorburg in participeert zijn de volgende:

- Eneco Holding N.V.;
- Dunea (N.V. Duinwaterbedrijf Zuid-Holland (DZH));
- Bank Nederlandse Gemeenten N.V. (BNG);
- VOF Leidschendam-Centrum;
- Stichting Land van Wijk en Wouden;
- Vereniging Regionaal Samenwerkingsverband Water-Stad-Land.

Op de genoemde verbonden partijen wordt nader ingegaan in paragraaf 7.

5. De rolverdeling tussen college en raad bij verbonden partijen.

Algemeen.

Deelname aan een verbonden partij is een manier, een instrument, om een gemeentelijk doel te bereiken. In een duaal stelsel voert het college uit; de raad stelt kaders en controleert. Dat geldt ook als het gaat om verbonden partijen. Dat betekent dat de beslissing tot deelname aan een verbonden partij, en ook de aansturing daarvan, primair tot de taken van het college behoren.

Omdat verbonden partijen vaak beleid uitvoeren dat de gemeente in principe ook zelf kan (blijven) doen, maar de gemeente uiteindelijk verantwoordelijk blijft voor het realiseren van de beoogde doelstellingen van de programma's, blijft er voor de raad nog steeds een kaderstellende en controlerende taak over bij die programma's.

Dat betekent dat de raad zich bij elk voornemen tot deelname aan een verbonden partij een oordeel moet vormen over de vraag of de activiteiten die deze verbonden partij voor de gemeente gaat uitvoeren, wel tot het publiek belang behoort. Om die reden schrijft de wetgever voor dat het college niet beslist over deelname 'nadat de raad zijn wensen en bedenkingen kenbaar heeft gemaakt' of '... dan na verkregen toestemming van de gemeenteraden'. Dit is te vinden in artikel 160 Gemeentewet.

Een andere belangrijke vraag voor de raad is of de doelstellingen van de verbonden partijen nog steeds overeenkomen met die van de gemeente en de doelstellingen van de gemeente via de verbonden partijen gerealiseerd worden.

Daarnaast is het aan de raad kaders te stellen ten aanzien van verbonden partijen. Dat kunnen algemene kaders zijn die de raad vastlegt in een nota verbonden partijen, en specifieke kaders bij een concreet besluit tot deelname aan een verbonden partij.

De leden van de besturen worden benoemd door de colleges en gemeenteraden van de deelnemende gemeenten. De besturen van gemeenschappelijke regelingen zijn niet gedualiseerd. Dat betekent dat leden van het dagelijks bestuur tevens lid zijn van het algemeen bestuur.

Beheer en control.

Het is vanuit bestuurlijk, beleidsmatig en financieel oogpunt van belang dat de gemeente in de begroting en de jaarstukken aandacht besteedt aan derde rechtspersonen waarmee zij een bestuurlijke en financiële band heeft. Vooral als we bedenken dat verbonden partijen vaak beleid uitvoeren dat de gemeente in principe ook zelf kan (blijven) doen. De gemeente mandateert als het ware de verbonden partij. De gemeente blijft uiteindelijk verantwoordelijk voor het realiseren van de beoogde doelstellingen van de programma's. Een tweede belang dat de gemeente heeft betreft de kosten en de financiële risico's die de gemeente met de verbonden partijen kan lopen en de daaruit voortvloeiende budgettaire gevolgen.

De procedure bij de vaststelling van de begroting en andere Planning & Control-instrumenten van de diverse gemeenschappelijke regelingen (dus de publiekrechtelijke verbonden partijen) is als volgt: het Dagelijks Bestuur stuurt de ontwerp-begroting aan de raden van de deelnemende gemeenten vóór aanbieding aan het Algemeen Bestuur. De raden kunnen over de ontwerp-begroting hun gevoelens doen blijken. Het Dagelijks Bestuur voegt deze eventuele commentaren bij de ontwerp-begroting en biedt beide stukken aan het Algemeen Bestuur. Het Algemeen Bestuur stelt vervolgens de begroting vast, al dan niet rekening houdend met de commentaren van de verschillende raden.

De raden hebben dus geen formele bevoegdheid om met de begroting in te stemmen of deze af te wijzen. Uiteraard kan een raad wel op een andere manier zijn boodschap afgeven aan het college en via die weg aan de collegeleden die zitting hebben in de Dagelijkse Besturen van de verschillende verbonden partijen.

Interne procedures in Leidschendam-Voorburg.

De raad van Leidschendam-Voorburg heeft een aantal mogelijkheden om controle uit te oefenen, wettelijke verankerd of vastgelegd in interne procedures en afspraken:

1. De raad kan bij de behandeling van de gemeentelijke begroting zijn mening ten aanzien van de passages over verbonden partijen kenbaar maken. *De raad heeft geen stemrecht.* Informatie over de verbonden partijen staat namelijk in de paragraaf verbonden partijen zoals deze jaarlijks in de begroting is opgenomen.

Artikel 9 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) bepaalt dat de begroting een paragraaf verbonden partijen kent. Artikel 15 bepaalt vervolgens dat deze paragraaf ten minste bevat:

- de visie op de verbonden partijen in relatie tot de realisatie van de doelstellingen die zijn opgenomen in de begroting;
- de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen.
- Daarnaast kan aandacht worden besteed aan de volgende elementen:
- is er sprake van een (voorgenomen) verandering in de huidige relatie?
- is er sprake van een (voorgenomen) verandering in de doelstelling?
- is er sprake van een (voorgenomen) verandering in het voortbestaan en/of eigenstandigheid als gevolg van fusie of integratie?
- is er sprake van een afwijking van de voorgenomen of gerealiseerde activiteiten en prestaties?
- zijn er nieuwe risico's en/of ontwikkelingen in relatie tot het weerstandsvermogen?

Hierbij is het belangrijk om te vermelden dat, om in de behoefte van de raad tot meer informatie en betrokkenheid te voorzien, in deze paragraaf bij de eerstvolgende begroting (de begroting 2011)-uitgebreider dan voorheen gebruikelijk was - op de verbonden partijen wordt ingegaan.

2. In 2004 heeft het presidium een notitie vastgesteld, waarin afspraken zijn vastgelegd over de behandeling van de begroting van de verschillende verbonden partijen. De Afspraak is – om de interne procedure te versnellen – de commissiebehandeling ‘over te slaan’ en de stukken rechtstreeks aan de raad voor te leggen.

3. Ook kan de raad gebruik maken van de zgn. ‘terugkoppelingsmogelijkheid’. Dit is een vast agendapunt op iedere raadscommissie-agenda. Door gebruik te maken van dit agendapunt kunnen raadsleden gedurende het hele jaar informatie vragen aan een AB-lid van een bepaalde gemeenschappelijke regeling.

4. In veel gevallen ontvangt de raad rechtstreeks van de betreffende verbonden partijen. In de andere gevallen stuurt het college direct na ontvangst de conceptbegroting van een gemeenschappelijke regeling aan de raad. De opmerkingen van het college worden vervolgens nagestuurd. Door deze versnelde procedure is het mogelijk de opmerkingen van raad en college wel tijdig aan de Algemeen Besturen kenbaar te maken.

5. Tot slot geldt dat als zich buiten de reguliere informatievoorziening bijzondere ontwikkelingen voordoen, het college de raad daarvan tijdig op de hoogte stelt.

Behalve bovengenoemde algemene interne procedures, is in een aantal van de specifieke gemeenschappelijke regelingen informatie over de betrokkenheid van de gemeenteraad bij de vaststelling van de begroting en jaarrekening opgenomen. Dit geldt voor de DSW, de GGD Zuid-Holland West, Avalex, de Hulpverleningsregio Haaglanden en het Stadsgewest Haaglanden. De procedures vertonen enkele kleine verschillen. Voor de volledigheid wordt die informatie in het overzicht in paragraaf 7 toegevoegd.

6. Het kader voor verbonden partijen.

Voor het kader ten aanzien van het aangaan van nieuwe verbonden partijen grijpen we om te beginnen terug op de algemene uitgangspunten van Leidschendam-Voorburg op regionale

samenwerking zoals deze ook zijn verwoord in de recentelijk opgestelde Visie op regionale samenwerking (2009/12535).

Deels zijn deze uitgangspunten in andere, eerder vastgestelde, documenten vastgelegd. Te denken valt aan de strategische visie *Ruimte Voor Mensen*, het coalitieakkoord, en de visie op de ambtelijke organisatie. Hieronder volgen enkele belangrijke punten uit deze stukken.

Strategische visie.

De strategische visie zoals deze in 2005 is vastgesteld, luidt: "Wij kiezen voor een aantrekkelijke, groene woonstad met een evenwichtige bevolkingsopbouw. En wij werken aan een ambitieuze, moderne gemeentelijke overheid die ten dienste staat van de eigen bevolking en die gericht is op regionale samenwerking." Die gerichtheid op regionale samenwerking is uitgewerkt in de volgende zinsnede: "Ook zullen we samenwerking zoeken met andere gemeenten in de regio Haaglanden, vooral voor verdere mogelijkheden om bedrijfsmatig samen te werken".

Coalitieakkoord "Verantwoord vooruit".

De samenwerking met de gemeenten in de regio wordt verder geïntensiveerd. Kostenbesparing en schaalvoordelen, met name in de uitvoerende sfeer, zijn noodzakelijk. Voorschoten en Wassenaar zijn belangrijke partners waar het gaat om versterking van de groene buffer tussen de Haagse en de Leidse regio.

Visie op de ambtelijke organisatie 2015.

In de visie op de ambtelijke organisatie 2015 staat dat: 'wij het centrale ankerpunt voor onze inwoners blijven, maar niet op voorhand de partij zijn die de taak uitvoert. Voor de organisatie van onze taken betekent dit onder andere: meer regionaal en meer uitbesteden. Daarnaast gaan kwaliteit, efficiency en digitalisering een nog nadrukkelijker rol spelen binnen de uitvoering van onze taken. Verder zullen staffuncties ingericht worden volgens het principe van shared service centra, sterk gericht op intergemeentelijke en regionale samenwerking. Alleen de taken die wij zelf moeten doen of zelf beter en goedkoper kunnen doen, doen we zelf.'

Het bovenstaande leidt tot het standpunt dat verdergaande samenwerking alleen dan voor de hand ligt, als deze duidelijke voordelen oplevert. Het adagium luidt dan ook: alleen dan samenwerken, als dit meerwaarde heeft.

Voor wat betreft de *lokale taken* is samenwerking met omliggende gemeenten niet uit te sluiten. Er is op verschillende gemeentelijke terreinen winst te behalen door het aangaan van een samenwerkingsvorm. Er is geen standaard kader dat aangeeft of de gemeente moet kiezen voor een lichte vorm dan wel een intensievere vorm van samenwerking. Per gemeentelijke taak zal dus bekeken moeten worden welk samenwerkingsverband het beste aansluit. Daarbij is het van belang strategisch te opereren. Bij iedere mogelijke samenwerking moet de vraag worden gesteld: is het strategisch zinvol om deze samenwerking aan te gaan?

Voor wat betreft de *bovenlokale taken* richten we ons bij mogelijke toekomstige samenwerking primair op het stadsgewest Haaglanden. De voordelen van het onderbrengen van taken in stadsgewestelijk verband zijn:

- (Schaal)voordelen waarvoor men de samenwerking in eerste instantie aangaat;
- het richtinggevend is wat een onoverzichtelijk geheel van samenwerkingsverbanden voorkomt;

-het versterkt onze positie in de regio Haaglanden.

Naast bovengenoemde algemene uitgangspunten voor samenwerking zijn de volgende meer specifieke criteria voor het aangaan van een *privaatrechtelijke verbonden partij* van belang. Een privaatrechtelijke verbonden partij kan worden aangegaan indien:

- dat gebeurt binnen de grenzen van de tweewegenleer 1;
- hierdoor een belangrijke waarde wordt bevorderd en/of het doelmatig en efficiënt is. Daarbij dienen expliciet de financiële risico's in de afweging te worden betrokken;
- raadsleden niet de functie van bestuurder of commissaris bekleden (gezien de controlerende functie van de raad);
- er geen conflict kan ontstaan ten aanzien van de verantwoordelijkheid van de vertegenwoordiging van de gemeente en de verantwoordelijkheden die deze vertegenwoordiger ten opzichte van de private partij heeft.

7. Overzicht van verbonden partijen.

Dienst Sociale Werkvoorziening Rijswijk en omstreken (DSW)	
Type/juridische vorm	Publiekrechtelijke verbonden partij→ Gemeenschappelijke regeling→ Openbaar lichaam
Deelnemende gemeenten/andere betrokkenen	Gemeenten Leidschendam-Voorburg, Rijswijk, Zoetermeer
Bestuurlijk belang	Wethouder Rensen is lid van het AB en DB. wethouder Van Ostayen is lid van het AB.
Doel en activiteiten	Uitvoering van de Wet Sociale Werkvoorziening (Wsw). Meer concreet: het begeleiden van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt naar een passende baan.
Financieel belang	De (voorlopige) bijdrage in 2009 was € 225.626
Financieel resultaat	€ 197.132 positief (2009)
Eigen vermogen	€ 1.687.945 (1-1-2010)
Solvabiliteit	24,99%
Procedure omtrent de begroting	In art. 24, lid 2 en 3 van de gemeenschappelijke regeling is vermeld dat het dagelijks bestuur de ontwerp-begroting 2 maanden voor aanbidding aan het algemeen bestuur, aan de raden aanbiedt. De raden kunnen hun gevoelens doen blijken, waarna het dagelijks bestuur deze commentaren bij de ontwerp-begroting voegt zoals deze aan het algemeen bestuur wordt

1 Volgens de tweewegenleer heeft de overheid in beginsel de vrijheid om bij de realisering van haar beleidsdoelen te kiezen voor de inzet van publiekrechtelijke of privaatrechtelijke instrumenten. Het is de gemeente toegestaan om gebruik te maken van een privaatrechtelijke regeling indien niet de onderliggende publiekrechtelijke regeling op onaanvaardbare manier wordt doorkruisd.

	aangeboden. Volgens art. 24, lid 4 stelt het algemeen bestuur de begroting uiterlijk 1 juli voorafgaand aan het jaar waarvoor deze geldt, vast. Na de vaststelling wordt de begroting aan de raden gestuurd.
Procedure omtrent de jaarrekening	Art. 29 van de gemeenschappelijke regeling vermeldt dat het dagelijks bestuur de ontwerp-rekening twee maanden voor aanbidding aan het algemeen bestuur aan de raden van de deelnemende gemeenten stuurt. Het algemeen bestuur stelt de jaarrekening voorlopig vast, uiterlijk 1 juli volgend op het jaar waarop de rekening betrekking heeft. Na de vaststelling wordt de voorlopig vastgestelde rekening aan de raden van de deelnemende gemeenten gestuurd.

GGD Zuid-Holland West	
Type/juridische vorm	Publiekrechtelijke verbonden partij→ Gemeenschappelijke regeling→ Openbaar lichaam
Deelnemende gemeenten/andere betrokkenen	Gemeenten Delft, Leidschendam-Voorburg, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Wassenaar, Westland, Zoetermeer
Bestuurlijk belang	Wethouder Schellings is (voorgesteld) lid van het AB. Wethouder Rensen is (voorgesteld) plaatsvervangend lid van het AB.
Doel en activiteiten	De GGD is de gemeenschappelijke gezondheidsdienst voor alle inwoners. Het bewaken, beschermen en bevorderen van de volksgezondheidsdienst is een verantwoordelijkheid van de gemeenten, die de uitvoering hebben overgedragen aan de GGD. Op 2 februari 2010 heeft de Raad ingestemd met de wijziging van de GR GGD-ZHW tbv de oprichting van de stichting JGZ ZHW (naar verwachting medio 2010) voor de uitvoering van de wettelijke taken op het terrein van de jeugdgezondheidszorg voor 0 tot 19 jarigen.
Financieel belang	De bijdrage in 2009 was € 2.369.032 exclusief de Jeugdgezondheidszorg 0-4 jarigen. Voor dat deel was een maximum bedrag van € 68.240 (2008) € 48.755 (2009) vastgesteld.
Financieel resultaat	€ 16.536 (2008) € 401.721 (2009)
Eigen vermogen	€ 1.271.278 (1-1-2009) € 2.486.003 (1-1-2010)

Solvabiliteit	36% (2008) 73% (2009)
Procedure omtrent de begroting	In art. 19 van de gemeenschappelijke regeling GGD is vermeld dat het AB jaarlijks, uiterlijk 1 juli van het jaar, een begroting vaststelt. Het DB zendt de ontwerpbegroting alsmede ontwerp-begrotingswijzigingen, minimaal zes weken voordat deze aan het AB worden aangeboden, toe aan de raden van de gemeenten. De raden van de gemeenten worden gedurende een periode van zes weken in de gelegenheid gesteld hun gevoelens te doen blijken betreffende de ontwerp-begroting, dan wel ontwerp-begrotingswijziging. Nadat het AB de begroting heeft vastgesteld, wordt deze ter beoordeling aan Gedeputeerde Staten gezonden, en tevens ter kennisname aan de raden van de gemeenten.
Procedure omtrent de jaarrekening	In art. 20 is opgenomen dat het DB jaarlijks, zo spoedig mogelijk na beëindiging van elk dienstjaar, de rekening van inkomsten en uitgaven aan het AB voordraagt. Het DB zendt de ontwerp-rekening minimaal zes weken voordat deze aan het AB wordt aangeboden, toe aan de raden van de gemeenten. De raden van de gemeenten worden gedurende een periode van zes weken in de gelegenheid gesteld hun gevoelens te doen blijken betreffende de ontwerp-rekening. Het DB voegt de commentaren bij de ontwerp-rekening zoals deze aan het AB wordt aangeboden. Het AB stelt uiterlijk 1 juli de jaarrekening over het afgelopen dienstjaar vast.

Avalex	
Type/juridische vorm	Publiekrechtelijke verbonden partij→ Gemeenschappelijke regeling→ Openbaar lichaam
Deelnemende gemeenten/andere betrokkenen	Gemeenten Delft, Leidschendam-Voorburg, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Wassenaar
Bestuurlijk belang	Wethouders Schellings en Van Ostaijen zijn lid van het AB, wethouder Schellings is lid van het DB en wethouder Van Ostaijen is plaatsvervangend lid van het DB. Wethouders Mijdam en Houtzager zijn plaatsvervangend lid van het AB.

Doel en activiteiten	Avalex zorgt voor de uitvoering van de afvalverwijdering en overige reinigingsactiviteiten in de deelnemende gemeenten.
Financieel belang	De (voorlopige) bijdrage in 2009 was € 7.743.000
Financieel resultaat	€ 586.993 (2009)
Eigen vermogen	(01-01-2010) totaal €4.053.000 deel LV €1.080.000 (voor bestemming resultaat)
Solvabiliteit	(01-01-2010) (liquiditeitsratio 1,1)
Procedure omtrent de begroting	Art. 30 vermeldt dat het DB jaarlijks een ontwerp-begroting maakt. Uiterlijk op 1 april van het jaar, voorafgaand aan het jaar waarvoor de begroting geldt, biedt het DB de ontwerp-begroting aan de raden van de gemeenten en het AB aan. De raden van de gemeenten worden in de gelegenheid gesteld om binnen twee maanden na ontvangst hun eventuele opmerkingen schriftelijk ter kennis te brengen van het DB. Het DB voegt de eventuele reacties van de raden bij de ontwerp-begroting zoals deze aan het AB wordt aangeboden. Nadat de begroting door het AB is vastgesteld, zendt het DB deze voor 15 juli aan Gedeputeerde Staten en aan de raden van de gemeenten.
Procedure omtrent de jaarrekening	Het DB stelt ieder jaar de rekening op, waarna het AB deze uiterlijk 1 juli vaststelt. Het DB stuurt een afschrift van de door het AB vastgestelde jaarrekening voor 15 juli ter kennisname aan Gedeputeerde Staten en de raden van de gemeenten.

Veiligheidsregio Haaglanden	
Type/juridische vorm	Publiekrechtelijke verbonden partij→ Gemeenschappelijke regeling→ Openbaar lichaam
Deelnemende gemeenten/andere betrokkenen	Gemeenten Delft, Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Wassenaar, Westland, Zoetermeer
Bestuurlijk belang	Burgemeester Van der Sluijs is lid van het Algemeen Bestuur. Wethouder Houtzager is (voorgesteld) plaatsvervangend lid van het Algemeen Bestuur.
Doel en activiteiten	Het doel van de veiligheidsregio is het verzorgen van een adequate organisatie voor rampenbestrijding en crisisbeheersing,

	brandweezorg en geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen of crises
Financieel belang	€ 5.402.000 (bijdrage 2010)
Financieel resultaat	Nog niet bekend*
Eigen vermogen	Nog niet bekend*
Solvabiliteit	Nog niet bekend*
Procedure omtrent de begroting	Art. 55 vermeldt dat het DB uiterlijk op 1 april van het jaar, voorafgaand aan het jaar waarvoor de begroting geldt, een ontwerp-begroting aan de raden van de gemeenten aanbiedt. De raden van de gemeenten worden in de gelegenheid gesteld om binnen twee maanden na ontvangst hun eventuele opmerkingen schriftelijk ter kennis te brengen van het DB. Het AB betreft deze eventuele opmerkingen van de raden bij vaststelling van de ontwerp-begroting. Nadat de ontwerp-begroting door het AB is vastgesteld, zendt het DB deze aan Gedeputeerde Staten ter beoordeling, alsmede aan de raden van de gemeenten ter kennisname.
Procedure omtrent de jaarrekening	Art. 56 vermeldt dat het AB jaarlijks de jaarrekening uiterlijk 1 juli vaststelt. Het DB zendt een afschrift van de door het AB vastgestelde jaarrekening ter kennisname aan Gedeputeerde Staten en de raden van de deelnemende gemeenten.

* De veiligheidsregio bestaat per 1 januari 2009. Deze gegevens zijn ten tijde van het schrijven van deze nota nog niet bekend.

Stadsgewest Haaglanden	
Type/juridische vorm	Publiekrechtelijke verbonden partij→ Gemeenschappelijke regeling→ Openbaar lichaam
Deelnemende gemeenten/andere betrokkenen	Gemeenten Delft, Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Wassenaar, Westland, Zoetermeer
Bestuurlijk belang	Wethouder Houtzager is lid van het Dagelijks Bestuur en lid van het Algemeen Bestuur. Raadsleden M.C. Kersbergen, P.J. van Dolen, A.B. Brussaard en M.H.P. Jansen zijn lid van het Algemeen Bestuur.
Doel en activiteiten	Het stadsgewest vervult een aantal taken die een gemeenteeverschrijdende regionale werking hebben. Belangrijkste aandachtsgebieden zijn: ruimte, verkeer en vervoer, wonen, werken, milieu

	en jeugdzorg.
Financieel belang	De bijdrage in 2009 bedroeg € 407.103. Aan het mobiliteitsfonds is € 544.279 bijgedragen.
Financieel resultaat	€ 420.113 (2009)
Eigen vermogen	€ 9.803.211 (1-1-2010)
Solvabiliteit	3% (1-1-2010)
Procedure omtrent de begroting	Art. 52 van de regeling stadsgewest Haaglanden 1995 (inclusief zevende wijziging, 2007) vermeldt dat het DB jaarlijks de ontwerp-begroting maakt. De ontwerp-begroting wordt uiterlijk zes weken voordat zij aan het AB wordt aangeboden, toegezonden aan de raden van de deelnemende gemeenten. De raden kunnen aan het DB hun zienswijze geven. Het DB voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vervat bij de ontwerp-begroting, zoals deze aan het AB wordt aangeboden. Het AB stelt de begroting vast uiterlijk 1 juli van het jaar voorafgaand aan dat, waarvoor de begroting moet dienen. Na de vaststelling wordt de begroting in afschrift verzonden aan de raden van de deelnemende gemeenten.
Procedure omtrent de jaarrekening	In art. 54 wordt vermeld dat het DB de ontwerp-jaarrekening uiterlijk zes weken voordat zij aan het AB wordt aangeboden, wordt toegezonden aan de raden van de deelnemende gemeenten. De raden kunnen omtrent de ontwerp-jaarrekening aan het DB hun zienswijze geven. Het DB voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vervat bij de ontwerp-jaarrekening, zoals deze aan het AB wordt aangeboden. Het AB stelt de jaarrekening vóór 1 juli vast.

Eneco Holding N.V.	
Type/juridische vorm	Privaatrechtelijke verbonden partij→ Naamloze Vennootschap
Deelnemende gemeenten	76 gemeenten
Bestuurlijk belang	De gemeenten zijn aandeelhouders. Wethouder Van Ostaijen vertegenwoordigt de gemeente in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
Doel en activiteiten	Eneco richt zich op de productie, het transport, de levering, het meten en factureren van energie en de daaraan gerelateerde producten en diensten.

Financieel belang	De gemeente heeft 3,44% van het totale aandelenpakket van Eneco.
Financieel resultaat	(2009) € 177 miljoen
Eigen vermogen	€ 3.900 miljoen (1-1-2010)
Solvabiliteit	103%

NV Dunea	
Type/juridische vorm	Privaatrechtelijke verbonden partij→ Naamloze Vennootschap
Deelnemende gemeenten	Verschillende gemeenten
Bestuurlijk belang	Wethouder Van Ostaijen vertegenwoordigt de gemeente in de Algemene Vergadering van de Aandeelhouders
Doel en activiteiten	Dunea is een bedrijf dat de inwoners van drinkwater voorziet en 2800 hectare duingebied beheert.
Financieel belang	De gemeente bezit 241.843 aandelen, hetgeen neerkomt op 6,04% van het totale aandelenpakket. Statutair is vastgelegd dat het bedrijf geen winst uitkeert. Er wordt wel winst gemaakt, maar deze blijft binnen het bedrijf.
Financieel resultaat	€ 3,6 miljoen (2008)
Eigen vermogen	€ 155 miljoen (1-1-2010)
Solvabiliteit	48%

Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)	
Type/juridische vorm	Privaatrechtelijke verbonden partij→ Naamloze Vennootschap De BNG is volgens de statuten 'bankier ten dienste van overheden' zoals gemeenten, provincies, waterschappen, gemeenschappelijke regelingen en met overheden verbonden instellingen.
Deelnemende gemeenten/andere betrokkenen	Aandeelhouders zijn gemeenten, provincies, de Staat der Nederlanden, waterschappen en andere openbare lichamen.
Bestuurlijk belang	De gemeenten is aandeelhouder. Jaarlijks wordt door het college een vertegenwoordiger aangewezen voor de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Dit jaar is dat Wethouder Houtzager

Doel en activiteiten	De BNG biedt financiële diensten op maat voor overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs en openbaar nut.
Financieel belang	De gemeente bezit 203.190 aandelen, hetgeen neerkomt op 0,36% van het totale aandelenpakket. In 2009 is een bedrag van € 509.943 dividend ontvangen.
Financieel resultaat	€ 278 miljoen (2009)
Eigen vermogen	€ 2.253 miljoen (1-1-2010)
Solvabiliteit	Vereist is een Bis-ratio van 8%. De BNG heeft en Bis-ratio totaalvermogen van 20%.

VOF Leidschendam Centrum	
Type/juridische vorm	Privaatrechtelijke verbonden partij→ Vennootschap Onder Firma (VOF)
Deelnemende gemeenten/andere betrokkenen	Gemeente Leidschendam-Voorburg, Ontwikkelingscombinatie Schouten De Jong/Bouwfonds
Bestuurlijk belang	Wethouder Houtzager vertegenwoordigt de gemeente in de VOF
Doel en activiteiten	Deze VOF is verantwoordelijk voor de grondexploitatie, zoals de aan- en verkoop van gronden, het bouwrijp maken en de inrichting van de openbare ruimte in Leidschendam Centrum
Financieel belang	De gemeente en de vermelde ontwikkelingscombinatie dragen ieder voor 50% risico van de exploitatie.
Financieel resultaat	nihil
Eigen vermogen	Min € 5 miljoen
Solvabiliteit	Min 16%

Stichting Land van Wijk en Wouden	
Type/juridische vorm	Privaatrechtelijke verbonden partij→ Stichting
Deelnemende gemeenten/andere betrokkenen	Gemeenten Alphen aan den Rijn, Leiden, Leiderdorp, Leidschendam-Voorburg, Rijnwoude, Zoetermeer, Zoeterwoude, de Provincie Zuid-Holland, LTO-Noord, Hoogheemraadschap van Rijnland, Rabobank Rijnstreek, Stichting Grote Polder Groene Hart, Vereniging Natuur- en Landschapsbeheer Wijk&Wouden.

Bestuurlijk belang	Wethouder Mijdam is lid van de Gebiedscommissie
Doel en activiteiten	De stichting is de rechtspersoon onder wiens verantwoordelijkheid de uitvoerende taken van de gebiedscommissie plaatsvinden. De gebiedscommissie heeft als doel tot een duurzame, multifunctionele inrichting van het westelijk deel van het Groene Hart.
Financieel belang	Bijdrage € 16.000 (2009)
Financieel resultaat	- € 7.625
Eigen vermogen	€ 145.652
Solvabiliteit	€ 61,4%

**Vereniging Regionaal Samenwerkingsverband Water-Stad-Land
(verkorte naam: Vereniging Regio Water)**

Type/juridische vorm	Privaatrechtelijke verbonden partij→ Vereniging
Deelnemende gemeenten/andere betrokkenen	11 gemeenten langs het Rijn-Schiekanaal (Delft, Den Haag, Katwijk, Leiden, Leidschendam-Voorburg, Midden-Delfland, Rijswijk, Rotterdam, Schiedam, Vlaardingen, Voorschoten, deelgemeenten Delfshaven en Overschie, Hoogheemraadschap Delfland, Hoogheemraadschap van Rijnland, provincie Zuid-Holland
Bestuurlijk belang	Wethouder Mijdam is lid van het bestuur.
Doel en activiteiten	Het optimaliseren van het toeristisch-recreatief gebruik van de waterwegen en aanliggende gebieden, teneinde een economische impuls te geven aan het gebied.
Financieel belang	Bijdrage € 10.000
Financieel resultaat	Nihil (want geen winstoogmerk)
Eigen vermogen	€ 4.158
Solvabiliteit	94.5%

